

Тунхаглалын эцсийн хувилбар
2020 оны 01 дүгээр сар

УСНББОУС™

Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт™

2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд

IPSASB

Улсын Секторын Нягтлан
Бодох Бүртгэлийн Олон
Улсын Стандартын Зөвлөл™

Улсын Секторын Нягтлан
Бодох Бүртгэлийн Олон
Улсын Стандартын Зөвлөл™

Энэхүү баримт бичгийг Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл (УСНББОУСЗ™) боловсруулж, баталсан.

УСНББОУСЗ-ийн зорилго нь улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн өндөр чанартай стандартуудыг тогтоох, тэдгээрийн мөрдөлт ба хэрэгжүүлэлтэнд туслалцаа үзүүлэх, ингэснээр дэлхий дахины практикын чанар ба тууштай байдлыг сайжруулах, улсын секторын санхүүгийн ил тод, хариуцлагатай байдлыг бэхжүүлэх замаар олон нийтийн эрх ашигт үйлчлэх явдал юм.

Энэхүү зорилтыг биелүүлэхийн тулд УСНББОУСЗ нь улсын секторын байгууллагууд, үүн дотроо үндэсний, бүсийн, орон нутгийн засгийн газрууд болон засгийн газрын холбогдох агентлагууд ашиглахад зориулсан УСНББС™ ба Санал Болгосон Практик Удирдамж (СБПУ)-уудыг гаргадаг.

УСНББОУС нь нийтлэг зорилготой санхүүгийн тайлан (санхүүгийн тайлан)-д хамааралтай бөгөөд бүрэн эрхтэй байдаг. СБПУ-ууд нь санхүүгийн тайланг биш, харин нийтлэг зориулалттай санхүүгийн тайлан илтгэл (НЗСТИ)-ийг бэлтгэх сайн практикын талаархи заавар удирдамжаар хангадаг тунхаглалууд юм. УСНББОУС-аас ялгаатай нь, СБПУ нь шаардлагуудыг тогтоодоггүй. Санхүүгийн тайлан биш, харин НЗСТИ-тэй холбоотой бүх тунхаглалууд нь одоогоор СБПУ-ууд байна. СБПУ-ууд нь мэдээлэлд хамаарах баталгааны (хэрэв байгаа бол) түвшний талаархи заавар удирдамжаар хангадаггүй.

УСНББОУСЗ-ийн үйл ажиллагаагаа явуулах бүтэц болон үйл явцад Дэлхийн Нягтлан Бодогчдын Холбоо™ (ДНБХ™) дэмжлэг үзүүлдэг.

Зохиогчийн эрх © 2020 оны 01 дүгээр сар, Дэлхийн Нягтлан Бодогчдын Холбоо (ДНБХ). Зохиогчийн эрх, худалдааны тэмдэг, зөвшөөрлийн талаархи мэдээллийг [28-р хуудаснаас](#) үзнэ үү.

2019 ОНЫ УСНББОУС-ЫН САЙЖРУУЛАЛТУУД

АГУУЛГА

УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд

Хуудас

4

УСНББОУС-ЫН САЙЖРУУЛАЛТУУД

Зорилго

1. 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-ын зорилго нь оролцогч талуудын дэвшүүлсэн асуудлуудыг авч үзэхийн тулд УСНББОУС-д сайжруулалт хийх явдал юм.

Харгалзан үзсэн УСНББОУС

2. 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд нь хоорондоо хамааралгүй нэмэлт өөрчлөлтүүдийн цуглуулга байдлаар УСНББОУС-д хийсэн материаллаг бус өөрчлөлтүүдийг авч үзсэн. 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-д тусгасан нэмэлт өөрчлөлтүүд нь оролцогч талуудаас хүлээн авсан санал шүүмжлэлд үндэслэсэн.

УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд

УСНББОУС	Өөрчлөлтийн товч тойм
<i>УСНББОУС 41, Санхүүгийн Хэрэглүүр-ийн үр дүнд Бусад УСНББОУС-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлтүүд</i>	
УСНББОУС 5, Зээлийн Өртөг	УСНББОУС 41-ийг гаргах үед санамсаргүйгээр орхигдуулсан, зээлийн өртгийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдтэй холбоотой заавар удирдамжийг шинэчлэн баяжуулахын тулд УСНББОУС 5-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлт (Хэсэг 1а -г үзнэ үү).
УСНББОУС 30, Санхүүгийн Хэрэглүүр: Тодруулга	УСНББОУС 41-ийг гаргах үед санамсаргүйгээр орхигдуулсан, хейжийн болон зээлийн эрсдлийн талаархи үлгэрчилсэн жишээний хувьд УСНББОУС 30-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлт (Хэсэг 1б -г үзнэ үү).
УСНББОУС 30, Санхүүгийн Хэрэглүүр: Тодруулга	УСНББОУС 41-ийг гаргах үед санамсаргүйгээр орхигдуулсан, санхүүгийн баталгааны гэрээний тайлагналтай холбоотой заавар удирдамжийг шинэчлэн баяжуулахын тулд УСНББОУС 30-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлт (Хэсэг 1в -г үзнэ үү).
УСНББОУС 33, Аккруэл Суурьт Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт (УСНББОУС)-ыг Анх Удаа Мөрдөх	УСНББОУС 41-ийг гаргах үед санамсаргүйгээр орхигдуулсан, аккруэл суурьт УСНББОУС-ыг анх мөрдөхөд санхүүгийн хэрэглүүрийг ангилах талаархи заавар удирдамжийг шинэчлэн баяжуулахын тулд УСНББОУС 33-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлт (Хэсэг 1г -г үзнэ үү).
УСНББОУС 13, Түрээс	Үнэ цэнийн бууралтын хувьд олон улсын ба/буюу үндэсний нягтлан бодох бүртгэлийн бусад стандартын цар хүрээг харгалзах одоогийн заалтын оронд УСНББОУС-ын тохиромжтой заалтыг тусган оруулахын тулд УСНББОУС 13-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлт (Хэсэг 2 -ыг үзнэ үү).
УСНББОУС 13, Түрээс ба УСНББОУС 17, Үндсэн Хөрөнгө	УСНББОУС 33, Аккруэл Суурьт Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт (УСНББОУС)-ыг Анх Удаа Мөрдөх-ийг батлан гаргах үед устгах хэрэгтэй байсан шилжилтийн үеийн нөхцлүүдийг хасахын тулд оруулсан нэмэлт өөрчлөлт (Хэсэг 3а ба Хэсэг 3б -г үзнэ үү).
УСНББОУС 21, Мөнгө Бий Болгодоггүй Хөрөнгийн Үнэ Цэнийн Бууралт ба УСНББОУС 26, Мөнгө Бий Болгогч Хөрөнгийн Үнэ Цэнийн Бууралт	УСНББОУС 17, Үндсэн Хөрөнгө ба УСНББОУС 31, Биет Бус Хөрөнгө-ийн цар хүрээнд хамаарах, дахин үнэлсэн хөрөнгүүдийг тайлагнах үнэ цэнийн бууралтын заавар удирдамжийн тууштай байдлыг хангахын тулд оруулсан нэмэлт өөрчлөлт (Хэсэг 4а ба Хэсэг 4б -г үзнэ үү).
УСНББОУС 33, Аккруэл Суурьт Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт (УСНББОУС)-ыг Анх Удаа Мөрдөх	УСНББОУС 33 дахь төсөөлөн тооцсон өртгийг уг Стандартын гол зарчмуудтай нийцүүлэхийн тулд түүний хэрэгжүүлэх заавар удирдамжид оруулсан нэмэлт өөрчлөлт (Хэсэг 5 -ыг үзнэ үү).

2019 ОНЫ УСНББОУС-ЫН САЙЖРУУЛАЛТУУД

УСНББОУС 40, <i>Улсын Секторын Нэгдэл</i>	УСНББОУС 40-ийг гаргах үед санамсаргүйгээр орхигдуулсан, хүчин төгөлдөр болох хугацааны параграфыг тусгахын тулд оруулсан нэмэлт өөрчлөлт (Хэсэг 6 -г үзнэ үү)
---	--

Нэмэлт өөрчлөлт: Хэсэг 1а

УСНББОУС 5, Зээлийн Өртөг-т оруулсан нэмэлт өөрчлөлт

6-р параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулж, 42Д параграфыг шинээр нэмсэн. Шинэ текстийн доогуур, харин хасагдсан текстийн дундуур зурсан.

...

Тодорхойлолт

...

Зээлийн өртөг

...

6. Зээлийн өртөгт дараах зүйлс багтаж болно:

- (а) Банкны овердрафт, богино болон урт хугацаат зээлийн хүү УСНББОУС 41, Санхүүгийн Хэрэглүүр-т заасанчлан, үр ашигт хүүний арга ашиглан тооцоолсон хүүний зардал;
- (б) Зээлтэй холбоотой хөнгөлөлт, урамшууллын хөрөгдуулга; [Хассан]
- (в) Зээлийн гэрээтэй холбоотойгөөр гарсан нэмэлт өртөг зардлын хөрөгдуулга; [Хассан]
- (г) Санхүүгийн түрээс болон үйлчилгээний концессын хэлцэлтэй холбоотой санхүүгийн хураамж; ба
- (д) Гадаад валютын зээлээс үүссэн бөгөөд хүүний зардлын тохируулга гэж үзэх тохиолдолд ханшийн зөрүү.

...

Хүчин төгөлдөр болох хугацаа

...

42Д. 2019 оны 01 дүгээр сард гаргасан, 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-аар 6-р параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. Байгууллага нь энэхүү нэмэлт өөрчлөлтийг 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-нд буюу түүнээс хойш эхлэх тайлант үеүдийг хамарсан жилийн санхүүгийн тайланд мөрдөнө. Дурдсан хугацаанаас өмнө мөрдөхийг зөвшөөрнө. Хэрэв байгууллага нь 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-нээс өмнө эхлэх тайлант үед энэхүү нэмэлт өөрчлөлтийг мөрдсөн бол энэ тухай тодруулга хийх бөгөөд УСНББОУС 41-ийг мөн уг өмнөх тайлант хугацаанд дагаж мөрдөнө.

...

Дүгнэлтийн Үндэслэл

...

2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-ын үр дүнд УСНББОУС 5-д хийсэн хянан засварлалт

ДҮ2. 6-р параграфын нэмэлт өөрчлөлт нь зээлийн өртгийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдтэй холбоотой заавар удирдамжийг УСНББОУС 41, Санхүүгийн Хэрэглүүр-ийн үр дүнд шинэчлэн баяжуулах бөгөөд УСНББОУС 41-ийг гаргах үед үүнийг санамсаргүйгээр орхигдуулсан байсан. УСНББОУС3 нь эдгээр жижиг нэмэлт өөрчлөлтүүдийг 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-д тусган оруулахыг зөвшөөрсөн.

Нэмэлт өөрчлөлт: Хэсэг 16**УСНББОУС 30, Санхүүгийн Хэрэглүүр: Тодруулга-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлт**

ХЗУ13А-ХЗУ13В ба ХЗУ22А-ХЗУ22Г параграфыг шинээр нэмсэн. ХЗУ23-р параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. Шинэ текстийн доогуур, харин хасагдсан текстийн дундуур зурсан.

...

Хэрэгжүүлэх заавар удирдамж

Энэхүү заавар удирдамж нь УСНББОУС 30-ийг дагалдах боловч түүний саллигүй бүрэлдэхүүн хэсэг биш юм.

...

Хейжийн нягтлан бодох бүртгэл (28А-28В параграф)

ХЗУ13А. Байгууллага нь хейжийн хэрэглүүр гэж сонгосон зүйлстэй холбоотой дүнгүүдийг хүснэгтэн хэлбэрээр тодруулахыг УСНББОУС 30-ийн 28А параграфээр шаардсан байдаг. Уг мэдээллийг хэрхэн тодруулж болохыг дараах жишээнд үлгэрчлэн харуулав.

	<u>Хейжийн хэрэглүүрийн нэрлэсэн дүн</u>	<u>Хейжийн хэрэглүүрийн дансны үнэ</u>		<u>Хейжийн хэрэглүүрийг тусгах санхүүгийн байдлын тайлангийн мөрийн зүйл</u>	<u>20Х1 оны хувьд хейжийн үр дүнгүй байдлыг тооцоолоход ашигласан бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт</u>
		<u>Хөрөнгө</u>	<u>Өр төлбөр</u>		
<u>Мөнгөн гүйлгээний хейж</u>					
<u>Бараа бүтээгдэхүүний үнийн эрсдэл</u>					
- Форвард борлуулалтын гэрээ	<u>XX</u>	<u>XX</u>	<u>XX</u>	Мөрийн зүйл <u>XX</u>	<u>XX</u>
<u>Бодит үнэ цэнийн хейж</u>					
<u>Хүүний түвшний эрсдэл</u>					
- Хүүний түвшний своп	<u>XX</u>	<u>XX</u>	<u>XX</u>	Мөрийн зүйл <u>XX</u>	<u>XX</u>
<u>Валютын ханшийн эрсдэл</u>					
- Гадаад валютын зээл	<u>XX</u>	<u>XX</u>	<u>XX</u>	Мөрийн зүйл <u>XX</u>	<u>XX</u>

ХЗУ13Б. Байгууллага нь хейжийн зүйл гэж сонгосон зүйлстэй холбоотой дүнгүүдийг хүснэгтэн хэлбэрээр тодруулахыг УСНББОУС 30-ийн 28В параграфээр шаардсан байдаг. Уг мэдээллийг хэрхэн тодруулж болохыг дараах жишээнд үлгэрчлэн харуулав.

	<u>Хейжийн зүйлийн дансны үнэ</u>	<u>Хейжийн зүйлийн дансны үнэд тусгагдсан, үг хейжийн зүйлд хамаарах бодит үнэ цэнийн хейжийн залруулгын хуримтлагдсан дүн</u>	<u>Хейжийн зүйлийг тусгах санхүүгийн байдлын тайлангийн мөрийн зүйл</u>	<u>20Х1 оны хувьд хейжийн үр дүнгүй байдлыг тооцоолоход ашигласан бодит үнэ цэнийн өөрчлөлт</u>	<u>Мөнгөн гүйлгээний хейжийн нөөц</u>

2019 ОНЫ УСНББОУС-ЫН САЙЖРУУЛАЛТУУД

	<u>Хөрөнгө</u>	<u>Өр төлбөр</u>	<u>Хөрөнгө</u>	<u>Өр төлбөр</u>			
Мөнгөн гүйлгээний хейж							
Бараа бүтээгдэхүүний үнийн эрсдэл							
- Урьдчилан таамагласан борлуулалт	X/гүй	X/гүй	X/гүй	X/гүй	X/гүй	XX	XX
- Зогсоосон хейж (Урьдчилан таамагласан борлуулалт)	X/гүй	X/гүй	X/гүй	X/гүй	X/гүй	X/гүй	XX
Бодит үнэ цэнийн хейж							
Хүүний түвшний эрсдэл							
- Зээлийн өглөг	-	XX	-	XX	Мөрийн зүйл XX	XX	X/гүй
Зогсоосон хейж (Зээлийн өглөг)	-	XX	-	XX	Мөрийн зүйл XX	X/гүй	X/гүй
Валютын ханшийн эрсдэл							
- Арилжааны баталгаа	XX	XX	XX	XX	Мөрийн зүйл XX	XX	X/гүй

ХЗУ13В. Байгууллага нь хейжийн нягтлан бодох бүртгэлийг хэрэглэсний үр дүнд түүний санхүүгийн үр дүнгийн тайланд нөлөө үзүүлэх дүнгүүдийг хүснэгтэн хэлбэрээр тодруулахыг УСНББОУС 30-ийн 28В параграфар шаардсан байдаг. Уг мэдээллийг хэрхэн тодруулж болохыг дараах жишээнд үлгэрчлэн харуулав.

<u>Мөнгөн гүйлгээний хейж^(а)</u>	<u>Цэвэр төлөв байдлын хейжийн үр дүнд ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн түсдаа мөрийн зүйл^(б)</u>	<u>Цэвэр хөрөнгө/өмчид хүлээн зөвшөөрсөн хейжийн хэрэглүүрийн үнэ цэнийн өөрчлөлт</u>	<u>Ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн хейжийн үр дүнгүй байдал</u>	<u>Ашиг, алдагдал дахь мөрийн зүйл (хейжийн үр дүнгүй байдлыг агүүлсан)</u>	<u>Мөнгөн гүйлгээний хейжийн нөөцөөс ашиг, алдагдал дахин ангилсан дүн</u>	<u>Дахин ангиллын улмаас ашиг, алдагдалд нөлөө үзүүлсэн мөрийн зүйл</u>
Бараа бүтээгдэхүүний үнийн эрсдэл						
- X бараа	X/гүй	XX	XX	Мөрийн зүйл XX	XX	Мөрийн зүйл XX
- Зогсоосон хейж	X/гүй	X/гүй	X/гүй	X/гүй	XX	Мөрийн зүйл XX
<p>(а) Цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайланд (мөнгөн гүйлгээний хейжийн нөөцөд) толилуулах мэдээлэл нь эдгээр мэдээлэлтэй адил дэлгэрэнгүй байдлын түвшинтэй байвал зохино.</p> <p>(б) Энэхүү тодруулга нь зөвхөн гадаад валютын эрсдлийн мөнгөн гүйлгээний хейжид хамаарна.</p>						

<u>Бодит үнэ цэнийн хейж</u>	<u>Ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн хейжийн үр дүнгүй байдал</u>	<u>Ашиг, алдагдал дахь мөрийн зүйл (хейжийн үр дүнгүй байдлыг агүүлсан)</u>
Хүүний түвшний эрсдэл	XX	Мөрийн зүйл XX
Валютын ханшийн эрсдэл	XX	Мөрийн зүйл XX

...

Зээлийн эрсдэл (42А-43, МЗУ8А-МЗУ10-р параграф)

ХЗУ22А. УСНББОУС 30-ийн 42А-42П параграфаар шаардсан тодруулгыг байгууллага нь бэлтгэж болох боломжит арга замуудыг дараах жишээнд үлгэрчлэн харуулсан. Гэвч уг тодруулгын шаардлагуудыг мөрдөх боломжит бүх арга замуудыг эдгээр үлгэрчилсэн жишээнд авч үзээгүй болно.

4И ба 42К параграфын мөрдөлтийг үлгэрчлэн харуулах

ХЗУ22Б. 42И-42К параграфаар шаардсан алдагдлын хасагдуулгын өөрчлөлтөнд хувь нэмрээ оруулах, санхүүгийн хөрөнгийн нийт дансны үнэд тухайн тайлант үеийн туршид орсон мэдэгдэхүйц өөрчлөлт болон алдагдлын хасагдуулгын өөрчлөлтийн талаархи мэдээллээр хангах нэг арга замыг дараах жишээнд үлгэрчлэн харуулав. Худалдан авсан буюу үүсгэн гаргасан зээлийн үнэ цэнийн бууралттай санхүүгийн хөрөнгөнд хамаарах шаардлагуудыг энэ жишээнд үлгэрчлэн харуулаагүй болно.

<u>Моргейжийн зээл-Алдагдлын хасагдуулга</u>	<u>12 сарын хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал</u>	<u>Нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал (хамтад нь үнэлсэн)</u>	<u>Нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал (тус тусад нь үнэлсэн)</u>	<u>Зээлийн үнэ цэнийн бууралттай хөрөнгө (Нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал)</u>
<u>Мянган ТН</u>				
<u>Алдагдлын хасагдуулга, 01-р сарын 01-нээр</u>	<u>X</u>	<u>X</u>	<u>X</u>	<u>X</u>
<u>01-р сарын 01-нээр хүлээн зөвшөөрсөн санхүүгийн хэрэглүүрээс хамаарсан өөрчлөлт:</u>				
- <u>Нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдалд шилжүүлэх</u>	(X)	X	X	-
- <u>Зээлийн үнэ цэнийн бууралттай санхүүгийн хөрөнгөнд шилжүүлэх</u>	(X)	-	(X)	X
- <u>12 сарын хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдалд шилжүүлэх</u>	X	(X)	(X)	-
- <u>Тайлант үед үл хүлээн зөвшөөрсөн санхүүгийн хөрөнгө</u>	(X)	(X)	(X)	(X)
<u>Үүсгэн гаргасан буюу худалдан авсан шинэ санхүүгийн хөрөнгө</u>	X	-	-	-
<u>Данснаас хасалт</u>	-	-	(X)	(X)
<u>Загвар/зээлийн параметруудийн өөрчлөлт</u>	X	X	X	X
<u>Ханшийн зөрүү ба бусад өөрчлөлт хөдөлгөөн</u>	X	X	X	X
<u>Алдагдлын хасагдуулга, 12-р сарын 31-нээр</u>	<u>X</u>	<u>X</u>	<u>X</u>	<u>X</u>

Алдагдлын хасагдуулгын өөрчлөлтөнд хувь нэмрээ оруулах, моргейжийн зээлийн нийт дансны үнэд орсон мэдэгдэхүйц өөрчлөлтүүд:

- У бүсийн моргейжийн үндсэн багцыг худалдан авснаар орон сууцны моргейжийн зээлийн дансны үнэ нь “х” хувиар нэмэгдсэн, иймээс 12 сарын сууриар хэмждэг алдагдлын хасагдуулга харгалзан нэмэгдсэн.
- Тухайн бүсийн орон нутгийн зах зээлд уналт гарсны дараа, Зэт бүсийн “ХХ” ТН-ийн моргейжийн багцыг данснаас хасаж, “Х” ТН-ээр үнэ цэнэ буурсан гэсэн бодит нотолгоо бүхий санхүүгийн хөрөнгийн хувьд алдагдлын хасагдуулгыг бууруулсан.

2019 ОНЫ УСНББОУС-ЫН САЙЖРУУЛАЛТУУД

- Х бүс дэх ажилгүйдлийн хүлээгдэж буй нэмэгдэлт нь нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдалтайгаа тэнцүү тийм алдагдлын хасагдуулга бүхий санхүүгийн хөрөнгөнд цэвэр өсөлт гарахад хүргэсэн бөгөөд нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдлын хасагдуулгад “Х” ТН-ийн цэвэр өсөлт гарах шалтгаан болсон.

Моргейжийн зээлийн нийт дансны үнэд орсон мэдэгдэхүйц өөрчлөлтүүдийг доор тайлбарлан харуулав:

<u>Моргейжийн зээл-Нийт дансны үнэ</u>	<u>12 сарын хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал</u>	<u>Нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал (хамтад нь үнэлсэн)</u>	<u>Нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал (тус тусад нь үнэлсэн)</u>	<u>Зээлийн үнэ цэнийн бууралттай санхүүгийн хөрөнгө (Нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдал)</u>
Мянган ТН				
Нийт дансны үнэ, 01-р сарын 01-нээр	X	X	X	X
Нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдалд шилжүүлсэн, бие даасан санхүүгийн хөрөнгүүд	(X)	-	X	-
Зээлийн үнэ цэнийн бууралттай санхүүгийн хөрөнгөнд шилжүүлсэн, бие даасан санхүүгийн хөрөнгүүд	(X)	-	(X)	X
Зээлийн үнэ цэнийн бууралттай санхүүгийн хөрөнгөөс шилжүүлсэн, бие даасан санхүүгийн хөрөнгүүд	X	-	X	(X)
Хамтын сууриар үнэлсэн санхүүгийн хөрөнгө	(X)	X	-	-
Үүсгэн гаргасан буюу худалдан авсан шинэ санхүүгийн хөрөнгө	X	-	-	-
Данснаас хасалт	-	-	(X)	(X)
Үл хүлээн зөвшөөрсөн санхүүгийн хөрөнгө	(X)	(X)	(X)	(X)
Үл хүлээн зөвшөөрөлтөнд хүргэхгүй нэмэлт засварлалтаас хамаарсан өөрчлөлт	(X)	-	(X)	(X)
Бусад өөрчлөлт	X	X	X	X
Нийт дансны үнэ, 12-р сарын 31-нээр	X	X	X	X

42О ба 42П параграфын мөрдөлтийг үлгэрчлэн харуулах

ХЗУ22В. Байгууллагын зээлийн эрсдэл өртөлт ба зээлийн эрсдлийн мэдэгдэхүйц төвлөрлийн талаархи мэдээллийг УСНББОУС 30-ийн 42О параграфын дагуу ханган бүрдүүлэх зарим арга замыг дараах жишээнд үлгэрчлэн харуулсан. УСНББОУС 30-ийн 42О параграфын дагуу мэдээллийг тодруулахад ашигласан зэрэглэлийн тоо нь зээлийн эрсдлийн дотоод удирдлагын зорилгоор эрх бүхий албан тушаалтанд дотооддоо тайлагнахдаа уг байгууллагын ашигладаг тоотой нийцсэн байвал зохино. Гэвч зээлийн эрсдлийн зэрэглэлийн түвшний талаархи мэдээллийг их зардал буюу хүчин чармайлт гаргахгүйгээр олж авах боломжгүй ба анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс хойш зээлийн эрсдэл мэдэгдэхүйц нэмэгдсэн эсэхийг байгууллага нь УСНББОУС 41-ийн 83-р параграфын дагуу үнэлэхийн тулд тэрхүү хугацаа өнгөрсөн мэдээллийг ашигладаг бол тус байгууллага нь тэдгээр санхүүгийн хөрөнгүүдийн хувьд хугацаа өнгөрөлтийн төлөв байдлаар шинжилгээ хийнэ.

<u>Дотоод зэрэглэлийн түвшнээр харуулсан, зээлийн эрсдэл өртөлт</u>		
<u>20XX он</u>	<u>Моргейжийн зээл</u>	<u>Хөдөө аж ахуйн зээл</u>
<u>Мянган ТН</u>	<u>Нийт дансны үнэ</u>	<u>Нийт дансны үнэ</u>

2019 ОНЫ УСНББОУС-ЫН САЙЖРУУЛАЛТУУД

	<u>Нийт хугацаа</u>	<u>12 сарын хугацаа</u>	<u>Нийт хугацаа</u>	<u>12 сарын хугацаа</u>
<u>Дотоод зэрэглэл 1-2</u>	X	X	X	X
<u>Дотоод зэрэглэл 3-4</u>	X	X	X	X
<u>Дотоод зэрэглэл 5-6</u>	X	X	X	X
<u>Дотоод зэрэглэл 7</u>	X	X	X	X
<u>Нийт дүн</u>	X	X	X	X

<u>Гадаад зэрэглэлийн түвшнээр харуулсан, зээлийн эрсдлийн төлөв байдал</u>				
<u>20XX он</u> <u>Мянган ТН</u>	<u>Мөргөйжийн зээл</u>		<u>Хөдөө аж ахуйн зээл</u>	
	<u>Нийт дансны үнэ</u>		<u>Нийт дансны үнэ</u>	
	<u>Нийт хугацаа</u>	<u>12 сарын хугацаа</u>	<u>Нийт хугацаа</u>	<u>12 сарын хугацаа</u>
<u>AAA-AA</u>	X	X	X	X
<u>A</u>	X	X	X	X
<u>BBB-BB</u>	X	X	X	X
<u>B</u>	X	X	X	X
<u>CCCC-CC</u>	X	X	X	X
<u>C</u>	X	X	X	X
<u>D</u>	X	X	X	X
<u>Нийт дүн</u>	X	X	X	X

<u>Үл биелүүлэлтийн магадлалаар харуулсан, зээлийн эрсдлийн төлөв байдал</u>				
<u>20XX он</u> <u>Мянган ТН</u>	<u>Мөргөйжийн зээл</u>		<u>Хөдөө аж ахуйн зээл</u>	
	<u>Нийт дансны үнэ</u>		<u>Нийт дансны үнэ</u>	
	<u>Нийт хугацаа</u>	<u>12 сарын хугацаа</u>	<u>Нийт хугацаа</u>	<u>12 сарын хугацаа</u>
<u>0.00-0.10</u>	X	X	X	X
<u>0.11-0.40</u>	X	X	X	X
<u>0.41-1.00</u>	X	X	X	X
<u>1.01-3.00</u>	X	X	X	X
<u>3.01-6.00</u>	X	X	X	X
<u>6.01-11.00</u>	X	X	X	X
<u>11.01-17.00</u>	X	X	X	X
<u>17.01-25.00</u>	X	X	X	X
<u>25.01-50.00</u>	X	X	X	X
<u>50.01+</u>	X	X	X	X
<u>Нийт дүн</u>	X	X	X	X

XЗУ22Г. Хөдөө Аж Ахуйн Газар нь жижиг болон том тариаланчдын аль алинд богино хугацааны санхүүжилт олгодог. Санхүүжилтийн зорилго нь бордоо, үр, хортон устгагч гэх мэт орцуудыг худалдан авалтыг санхүүжүүлэх явдал юм. Хөдөө Аж Ахуйн Газар нь өөрийн жижиг тариаланчдын санхүүжилт ба том тариаланчдын санхүүжилтийг санхүүгийн хэрэглүүрийн тусдаа ангиуд байдлаар толилуулдаг бөгөөд нийт хугацаанд хүлээгдэж буй зээлийн алдагдалтай тэнцүү дүнгээр алдагдлын хасагдуулгыг ямагт хэмжихийн тулд худалдааны авлагын хувьд хялбаршуулсан хандлагыг хэрэглэдэг. Уг хялбаршуулсан хандлагын дагуу эрсдлийн төлөв байдлын тодруулга байдлаар Хасагдуулгын матрицыг хэрхэн ашиглахыг дараах хүснэгтэнд үлгэрчлэн харуулсан:

2019 ОНЫ УСНББОУС-ЫН САЙЖРУУЛАЛТУУД

<u>20XX он</u> <u>Мянган ТН</u>	<u>Худалдааны авлагын төлөгдөх хугацаа хэтэрсэн хоног</u>				
<u>Жижиг тариаланчдын</u> <u>санхүүжилт</u>	<u>Хэвийн</u>	<u>30-с дээш</u> <u>хоног</u>	<u>60-с дээш</u> <u>хоног</u>	<u>90-с дээш</u> <u>хоног</u>	<u>Нийт дүн</u>
<u>Хүлээгдэж буй</u> <u>алдагдлын хувь</u>	<u>0.10%</u>	<u>2%</u>	<u>5%</u>	<u>13%</u>	
<u>Үл биелүүлэлтийн үед</u> <u>тооцоолсон нийт</u> <u>дансны үнэ</u>	<u>20,777 ТН</u>	<u>1,416 ТН</u>	<u>673 ТН</u>	<u>235 ТН</u>	<u>23,101 ТН</u>
<u>Нийт хугацаанд</u> <u>хүлээгдэж буй зээлийн</u> <u>алдагдал-Жижиг</u> <u>тариаланчдын</u> <u>санхүүжилт</u>	<u>21 ТН</u>	<u>28 ТН</u>	<u>34 ТН</u>	<u>31 ТН</u>	<u>114 ТН</u>
<u>Том тариаланчдын</u> <u>санхүүжилт</u>					
<u>Хүлээгдэж буй</u> <u>алдагдлын хувь</u>	<u>0.20%</u>	<u>3%</u>	<u>8%</u>	<u>15%</u>	
<u>Үл биелүүлэлтийн үед</u> <u>тооцоолсон нийт</u> <u>дансны үнэ</u>	<u>19,222 ТН</u>	<u>2,010 ТН</u>	<u>301 ТН</u>	<u>154 ТН</u>	<u>21,687 ТН</u>
<u>Нийт хугацаанд</u> <u>хүлээгдэж буй зээлийн</u> <u>алдагдал-Том</u> <u>тариаланчдын</u> <u>санхүүжилт</u>	<u>38 ТН</u>	<u>60 ТН</u>	<u>24 ТН</u>	<u>23 ТН</u>	<u>145 ТН</u>

ХЗУ23. Байгууллага нь өөрийн зээлийн эрсдэл өртөлтийн талаархи мэдээллийг санхүүгийн хэрэглүүрийн ангиар тодруулахыг 43-р параграфтаар шаардсан байдаг. Нэг ангийн санхүүгийн хэрэглүүрүүд нь уг тодруулга хийж буй эрсдлийн (энэ тохиолдолд зээлийн эрсдлийн) хувьд эдийн засгийн нийтлэг шинж чанаруудтай байдаг. Жишээлбэл; байгууллага нь орон сууцны барьцаат зээл, ~~хэрэглээний~~ хөдөө аж ахуйн барьцаагүй зээл, арилжааны судалгаа ба хөгжлийн зээлийг тус бүрдээ эдийн засгийн өөр өөр шинж чанартай гэж тодорхойлж болох юм.

...

Нэмэлт өөрчлөлт: Хэсэг 1в

УСНББОУС 30, Санхүүгийн Хэрэглүүр: Тодруулга-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлт

МЗУ5-р параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулж, 52Ж параграфыг шинээр нэмсэн. Шинэ текстийн доогуур, харин хасагдсан текстийн дундуур зурсан.

...

Мөрдөх заавар удирдамж

Энэ Хавсралт нь УСНББОУС 30-ийн салиггүй бүрэлдэхүүн хэсэг юм.

...

Санхүүгийн байдал ба санхүүгийн үр дүнд санхүүгийн хэрэглүүрийн үзүүлэх ач холбогдол

...

Бусад тодруулга – Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого (25-р параграф)

МЗУ5. 25-р параграф нь санхүүгийн тайланг бэлтгэхэд ашигласан хэмжилтийн суурь (буюу сууриуд) болон тухайн санхүүгийн тайланг ойлгоход ач холбогдолтой, ашигласан нягтлан бодох бүртгэлийн бусад бодлогуудаа тодруулахыг шаарддаг. Санхүүгийн хэрэглүүрийн хувьд ийм тодруулгад дараах зүйлс хамаарч болох юм:

...

- (и) Бодит үнэ цэнийг нь тодорхойлж чадахгүй арилжааны бус ажил гүйлгээгээр гаргасан бөгөөд анх хүлээн зөвшөөрөх үед УСНББОУС 41-ийн МЗУ136-р параграфын дагуу алдагдлын хасагдуулгын дүнгээр хэмждэг хасагдуулгыг нь УСНББОУС 19, Нооц, Болзошгүй Өр Төлбөр ба Болзошгүй Хоронго-ийн дагуу байгуулсан санхүүгийн баталгааны гэрээний хувьд бодит үнэ цэнийг нь тодорхойлж чадахгүй байхад ингэж хасагдуулгыг хүлээн зөвшөөрөхөд хүргэсэн нөхцөл байдлын талаархи тодруулга.

...

Хүчин төгөлдөр болох хугацаа

...

52Ж. 2020 оны 01 дүгээр сард гаргасан, 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-аар МЗУ5-р параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. Байгууллага нь энэхүү нэмэлт өөрчлөлтийг 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-нд буюу түүнээс хойш эхлэх тайлант үеүдийг хамарсан жилийн санхүүгийн тайланд мөрдөнө. Дүрдсан хугацаанаас өмнө мөрдөхийг зөвшөөрнө. Хэрэв байгууллага нь 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-нээс өмнө эхлэх тайлант үед энэхүү нэмэлт өөрчлөлтийг мөрдсөн бол энэ тухай тодруулга хийх бөгөөд УСНББОУС 41-ийг мөн үг өмнөх тайлант хугацаанд дагаж мөрдөнө.

...

Дүгнэлтийн Үндэслэл

...

2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-ын үр дүнд УСНББОУС 30-д хийсэн хянан засварлалт

ДҮ7. МЗУ5-р параграфын нэмэлт өөрчлөлт нь санхүүгийн баталгааны гэрээний тайлагналтай холбоотой заавар удирдамжийг УСНББОУС 41, Санхүүгийн Хэрэглүүр-ийн үр дүнд шинэчлэн баяжуулах

2019 ОНЫ УСНББОУС-ЫН САЙЖРУУЛАЛТУУД

бөгөөд УСНББОУС 41-ийг гаргах үед үүнийг санамсаргүйгээр орхигдуулсан байсан. УСНББОУСЗ нь эдгээр жижиг нэмэлт өөрчлөлтүүдийг 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-д тусган оруулахыг зөвшөөрсөн.

Нэмэлт өөрчлөлт: Хэсэг I-1г

УСНББОУС 33, Аккруэл Суурьт Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт (УСНББОУС)-ыг Анх Удаа Мөрдөх-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлт

113-р параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулж, 113А ба 154И параграфыг шинээр нэмсэн. Шинэ текстийн доогуур, харин хасагдсан текстийн дундуур зурсан.

...

Шилжилтийн үед үнэн зөв толилуулга ба аккруэл суурьт УСНББОУС-тай нийцэлтэнд нөлөөлөхгүй чөлөөлөх нөхцлүүд

...

УСНББОУС 41, Санхүүгийн Хэрэглүүр

УСНББОУС-ыг мөрдсөн өдөр эсвэл шилжилтийн хугацаанд санхүүгийн хэрэглүүрийг ангилах

113. Анх удаа мөрдөж буй байгууллага нь УСНББОУС 29-д заасан, ангиллын шалгуурыг хангадаг санхүүгийн хөрөнгө, санхүүгийн өр төлбөрийг 44-р 113А параграфын дагуу ашиг, алдагдлаар дамжуулан бодит үнэ цэнээр хэмжсэн, санхүүгийн хөрөнгө эсвэл санхүүгийн өр төлбөр гэж ангилж болно. Анх удаа мөрдөж буй байгууллага нь ингэж ангилсан өдөр тухайн ангилал бүрээр тусгасан санхүүгийн хөрөнгө, санхүүгийн өр төлбөрийн бодит үнэ цэнэ, тэдгээрийн ангилал, дансны үнийг тодруулна.

113А. УСНББОУС 41 нь анх хүлээн зөвшөөрөх үед санхүүгийн хөрөнгө буюу санхүүгийн өр төлбөрийг ашиг, алдагдлаар дамжуулан бодит үнэ цэнээр хэмжсэн (хэрэв тодорхой шалгуурыг хангасан бол) санхүүгийн хөрөнгө буюу санхүүгийн өр төлбөр гэж ангилахыг зөвшөөрдөг. Энэхүү шаардлагыг үл харгалзан УСНББОУС-ыг мөрдсөн өдөр хэрэв санхүүгийн хөрөнгө нь УСНББОУС 41-ийн 44-р параграфт заасан шалгуурыг, санхүүгийн өр төлбөр нь УСНББОУС 41-ийн 46-р параграфт заасан шалгуурыг хангаж байвал уг анх удаа мөрдөж буй байгууллага нь тэрхүү өдөр аливаа санхүүгийн хөрөнгө, санхүүгийн өр төлбөрийг ашиг, алдагдлаар дамжуулан бодит үнэ цэнээр хэмжсэн гэж ангилахыг түүнд зөвшөөрдөг гажих нөхцлүүдийг мөрддөг.

114. УСНББОУС 29 нь анх хүлээн зөвшөөрөх үед санхүүгийн хөрөнгийг борлуулах боломжтой гэж ангилах, эсвэл санхүүгийн хэрэглүүрийг (хэрэв тодорхой шалгуурыг хангасан бол) ашиг, алдагдлаар дамжуулан бодит үнэ цэнээр хэмжсэн, санхүүгийн хөрөнгө буюу санхүүгийн өр төлбөр гэж ангилахыг зөвшөөрдөг. Энэхүү шаардлагыг үл харгалзан дараах тохиолдолд гажих нөхцлүүдийг мөрддөг:

(a) ~~Анх удаа мөрдөж буй байгууллага нь УСНББОУС-ыг мөрдсөн өдөр борлуулах боломжтой гэж ангилахыг түүнд зөвшөөрдөг.~~

(b) ~~УСНББОУС-ыг мөрдсөн өдөр хэрэв хөрөнгө буюу өр төлбөр нь УСНББОУС 29-ийн 10(б)(i), 10(б)(ii), 13-р параграфт заасан, шалгуурыг хангаж байвал уг анх удаа мөрдөж буй байгууллага нь тэрхүү өдөр аливаа санхүүгийн хөрөнгө, санхүүгийн өр төлбөрийг ашиг, алдагдлаар дамжуулан бодит үнэ цэнээр хэмжсэн гэж ангилахыг түүнд зөвшөөрдөг.~~
[Хассан]

...

Хүчин төгөлдөр болох хугацаа

...

154И. 2020 оны 01 дүгээр сард гаргасан, 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-аар 113-р параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулж, 113А параграфыг шинээр нэмсэн ба 114-р параграфыг хассан. Байгууллага нь эдгээр нэмэлт өөрчлөлтүүдийг 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-нд буюу түүнээс хойш эхлэх тайлант үеүдийг хамарсан жилийн санхүүгийн тайланд мөрдөнө. Дурдсан хугацаанаас өмнө мөрдөхийг зөвшөөрнө. Хэрэв байгууллага нь 2022 оны 01 дүгээр сарын 01-нээс өмнө эхлэх тайлант үед эдгээр нэмэлт өөрчлөлтүүдийг мөрдсөн бол энэ тухай тодруулга хийх бөгөөд УСНББОУС 41-ийг мөн уг өмнөх тайлант хугацаанд дагаж мөрдөнө.

...

Дүгнэлтийн Үндэслэл

...

2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-ын үр дүнд УСНББОУС 33-т хийсэн хянан засварлалт

ДҮ119. 113, 113А, 114-р параграфын нэмэлт өөрчлөлтүүд нь аккруэл суурьт УСНББОУС-ыг анх мөрдөх үед санхүүгийн хэрэглүүрийг ангилахтай холбоотой заавар удирдамжийг УСНББОУС 41, Санхүүгийн Хэрэглүүр-ийн үр дүнд шинэчлэн баяжуулах бөгөөд УСНББОУС 41-ийг гаргах үед үүнийг санамсаргүйгээр орхигдуулсан байсан. УСНББОУСЗ нь эдгээр жижиг нэмэлт өөрчлөлтүүдийг 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-д тусган оруулахыг зөвшөөрсөн.

Нэмэлт өөрчлөлт: Хэсэг 2

УСНББОУС 13, Түрээс-т оруулсан нэмэлт өөрчлөлт

67 ба 76-р параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулж, 85Д параграфыг шинээр нэмсэн. Шинэ текстийн доогуур, харин хасагдсан текстийн дундуур зурсан.

...

Түрээслүүлэгчийн санхүүгийн тайлан дахь түрээс

...

Үйл ажиллагааны түрээс

...

67. Түрээслэсэн хөрөнгийн үнэ цэнэ буурсан эсэхийг тодорхойлохын тулд байгууллага нь ~~олон улсын ба/буюу үндэсний нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад заасан, УСНББОУС 21, Мөнгө Бий Болгодоггүй Хөрөнгийн Үнэ Цэнийн Бууралт~~ эсвэл УСНББОУС 26, Мөнгө Бий Болгогч Хөрөнгийн Үнэ Цэнийн Бууралт-ын аль тохиромжтой стандартын дагуу үнэ цэнийн бууралтын холбогдох сорилыг хийнэ.

...

Борлуулах ба буцаан түрээслэх ажил гүйлгээ

...

76. Санхүүгийн түрээсийн хувьд (а) үнэ цэнийн бууралт гарсан, ба (б) ~~үнэ цэнийн бууралтын талаар уг байгууллагын баримталдаг аливаа олон улсын ба/буюу үндэсний нягтлан бодох бүртгэлийн стандартын дагуу УСНББОУС 21~~ эсвэл УСНББОУС 26-гийн аль тохиромжтой стандартын дагуу үнэ цэнийн бууралтыг хүлээн зөвшөөрөх шаардлагатай байхаас бусад тохиолдолд ийм тохируулга хийх шаардлагагүй юм.

...

Хүчин төгөлдөр болох хугацаа

...

85Д. 2020 оны 01 дүгээр сард гаргасан, 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-аар 67 ба 76-р параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. Байгууллага нь эдгээр нэмэлт өөрчлөлтүүдийг 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-нд буюу түүнээс хойш эхлэх тайлант үеүдийг хамарсан жилийн санхүүгийн тайланд мөрдөнө. Дурдсан хугацаанаас өмнө мөрдөхийг зөвшөөрнө.

...

Дүгнэлтийн Үндэслэл

...

2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-ын үр дүнд УСНББОУС 13-т хийсэн хянан засварлалт

ДҮҮ9. Үнэ цэнийн бууралтын шаардлагууд нь олон улсын ба/буюу үндэсний нягтлан бодох бүртгэлийн бусад стандартуудыг биш, харин холбогдох УСНББОУС-ыг лавлагаа болгосон байх хэрэгтэй гэж оролцогч талууд мэдэгдсэн. 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-д УСНББОУС 21, Мөнгө Бий Болгодоггүй Хөрөнгийн Үнэ Цэнийн Бууралт эсвэл УСНББОУС 26, Мөнгө Бий Болгогч

2019 ОНЫ УСНББОУС-ЫН САЙЖРУУЛАЛТУУД

Хөрөнгийн Үнэ Цэнийн Бууралт гэсэн харилцан лавлагааг тусган оруулахын тулд УСНББОУСЗ нь 67 ба 76-р параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулахыг зөвшөөрсөн.

Нэмэлт өөрчлөлт: Хэсэг 3а

УСНББОУС 13, Түрээс-т оруулсан нэмэлт өөрчлөлт

84-р параграфыг хассан ба 85Е параграфыг шинээр нэмсэн. Шинэ текстийн доогуур, харин хасагдсан текстийн дундуур зурсан.

...

Шилжилтийн нөхцөл

...

84. ~~УСНББОУС 13 (2001) -ын шилжилтийн нөхцөл нь уг Стандартыг анх мөрдсөн өдрөөс эхлэн бүх түрээсийг хүлээн зөвшөөрөхөд таван жил хүртэлх хугацааг байгууллагуудад олгодог. УСНББОУС 13 (2001) -ыг өмнө нь мөрдөж байсан байгууллагууд нь уг УСНББОУС 13 (2001) -ыг анх мөрдсөн өдрөөс эхлэн энэхүү таван жилийн шилжилтийн хугацааны давуу талыг ашигласаар байж болох юм. [Хассан]~~

...

Хүчин төгөлдөр болох хугацаа

...

85Е. 2020 оны 01 дүгээр сард гаргасан, 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-аар 84-р параграфыг хассан. Байгууллага нь энэхүү нэмэлт өөрчлөлтийг 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-нд буюу түүнээс хойш эхлэх тайлант үеүдийг хамарсан жилийн санхүүгийн тайланд мөрдөнө. Дурдсан хугацаанаас өмнө мөрдөхийг зөвшөөрнө.

...

Дүгнэлтийн Үндэслэл

...

2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-ын үр дүнд УСНББОУС 13-т хийсэн хянан засварлалт

ДҮ10. 84-р параграф нь түрээсийг хүлээн зөвшөөрөхөд таван жилийн хугацааг байгууллагуудад олгох шилжилтийн нөхцлийг агуулсан байдаг. УСНББОУС 33, Аккруэл Сүүрэт Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт (УСНББОУС)-ыг Анх Удаа Мөрдөх-ийг гаргасны үр дүнд эдгээр шилжилтийн нөхцлүүдийг хассан.

Нэмэлт өөрчлөлт: Хэсэг 3б

УСНББОУС 17, Үндсэн Хөрөнгө-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлт

5-р параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулж, 106-р параграфыг хассан ба 107С параграфыг шинээр нэмсэн. Шинэ текстийн доогуур, харин хасагдсан текстийн дундуур зурсан.

...

Цар хүрээ

...

5. Энэ Стандартыг дараах үндсэн хөрөнгөнд мөрдөнө:

- (а) Зэвсгийн систем;
- (б) Дэд бүтцийн хөрөнгө; ба
- (в) УСНББОУС 32, *Үйлчилгээний Концессын Хэлцэл: Эрх бүхий этгээд*-ийн дагуу хийгдсэн анхны хүлээн зөвшөөрөлт ба хэмжилтийн дараах үйлчилгээний концессын хэлцлийн хөрөнгө.

~~95-104-р параграф дахь шилжилтийн нөхцүүд нь бүх үндсэн хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрөх шаардлагуудаас таван жилийн шилжилтийн хугацааны туршид чөлөөлдөг.~~

...

Шилжилтийн нөхцөл

...

106. ~~УСНББОУС 17 (2001) гийн шилжилтийн нөхцлүүд нь бүх үндсэн хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрөх ба холбогдох хэмжилт, тодруулгыг хийхэд зориулан уг Стандартыг анх мөрдсөн өдрөөс эхлэн тав хүртэлх жилийн хугацааг байгууллагуудад олгодог. Өмнө нь УСНББОУС 17 (2001) г мөрдөж байсан байгууллагууд нь УСНББОУС 17 (2001) г анх мөрдсөн өдрөөс эхлэн энэхүү таван жилийн шилжилтийн хугацааны давуу талыг үргэлжлүүлэн ашиглаж болох юм. Эдгээр байгууллагууд нь 104-р параграфтаар шаардсан тодруулгуудыг мөн үргэлжлүүлэн хийнэ. [Хассан]~~

...

Хүчин төгөлдөр болох хугацаа

...

107С. 2020 оны 01 дүгээр сард гаргасан, 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-аар 5-р параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулж, 106-р параграфыг хассан. Байгууллага нь эдгээр нэмэлт өөрчлөлтийг 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-нд буюу түүнээс хойш эхлэх тайлант үеүдийг хамарсан жилийн санхүүгийн тайланд мөрдөнө. Дурдсан хугацаанаас өмнө мөрдөхийг зөвшөөрнө.

...

Дүгнэлтийн Үндэслэл

...

2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-ын үр дүнд УСНББОУС 17-д хийсэн хянан засварлалт

ДҮ15. 5 ба 106-р параграф нь таван жилийн хугацаанд үндсэн хөрөнгийг хүлээн зөвшөөрөх боломжийг байгууллагуудад олгосон шилжилтийн нөхцлүүдийг тусгасан байдаг. УСНББОУС 33, Аккрузл Суурьт Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт (УСНББОУС)-ыг Анх Удаа Мөрдөх-ийг гаргасны үр дүнд эдгээр шилжилтийн нөхцлүүдийг хассан.

Нэмэлт өөрчлөлт: Хэсэг 4а

УСНББОУС 21, Мөнгө Бий Болгодоггүй Хөрөнгийн Үнэ Цэнийн Бууралт-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлт

54А ба 69А параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулж, 82Л параграфыг шинээр нэмсэн. Шинэ текстийн доогуур, харин хасагдсан текстийн дундуур зурсан.

...

Үнэ цэнийн бууралтын гарзыг хүлээн зөвшөөрөх ба хэмжих

...

54А. Дахин үнэлээгүй хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын гарзыг ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрнө. Харин дахин үнэлсэн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын гарз нь УСНББОУС 31-д заасанчлан, бие даасан хөрөнгийн эсвэл УСНББОУС 17-д заасанчлан, тухайн хөрөнгийн ангийн дахин үнэлгээний нэмэгдлийн дүнгээс хэтрэхгүй байх тэр хэмжээ хүртэл үнэ цэнийн бууралтын гарзыг уг дахин үнэлгээний нэмэгдэлд хүлээн зөвшөөрнө. Дахин үнэлсэн хөрөнгийн ийм үнэ цэнийн бууралтын гарз нь УСНББОУС 31-д заасанчлан, уг бие даасан хөрөнгийн эсвэл УСНББОУС 17-д заасанчлан, тухайн хөрөнгийн ангийн дахин үнэлгээний нэмэгдлийг бууруулна.

...

Үнэ цэнийн бууралтын гарзыг буцаах

...

69А. Дахин үнэлсэн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын гарзын буцаалтыг дахин үнэлгээний нэмэгдэлд шууд хүлээн зөвшөөрөх ба УСНББОУС 31-д заасанчлан, бие даасан хөрөнгийн эсвэл УСНББОУС 17-д заасанчлан, тухайн хөрөнгийн ангид хамаарах дахин үнэлгээний нэмэгдлийг өсгөнө. Гэвч тухайн дахин үнэлсэн бие даасан хөрөнгөнд эсвэл дахин үнэлсэн хөрөнгүүдийн ангид хамаарах үнэ цэнийн бууралтын гарзыг өмнө нь ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн тэр хэмжээгээр уг үнэ цэнийн бууралтын гарзын буцаалтыг УСНББОУС 31 эсвэл УСНББОУС 17-гийн дагуу мөн ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрнө.

...

Хүчин төгөлдөр болох хугацаа

...

82Л. 2020 оны 01 дүгээр сард гаргасан, 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-аар 54А ба 69А параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. Байгууллага нь эдгээр нэмэлт өөрчлөлтийг 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-нд буюу түүнээс хойш эхлэх тайлант үеүдийг хамарсан жилийн санхүүгийн тайланд мөрдөнө. Дурдсан хугацаанаас өмнө мөрдөхийг зөвшөөрнө.

...

Дүгнэлтийн Үндэслэл

...

2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-ын үр дүнд УСНББОУС 21-д хийсэн хянан засварлалт

ДҮ27. 54А ба 69А параграф дахь “хөрөнгүүдийн анги” хэллэг нь тухайн заавар удирдамж зөвхөн УСНББОУС 17, Үндсэн Хөрөнгө-ийн цар хүрээнд хамаарах, дахин үнэлсэн хөрөнгүүдэд мөрдөгдөнө гэсэн сэтгэгдэл төрүүлж байсан. Оролцогч талууд нь дахин үнэлсэн биет бус хөрөнгөнд түүнийг

2019 ОНЫ УСНББОУС-ЫН САЙЖРУУЛАЛТУУД

мөрдөхгүй хасаж байна гэсэн санааг илэрхийлсэн. Иймээс эдгээр параграфуудыг УСНББОУС 31-ийн цар хүрээнд хамаарах бие даасан хөрөнгүүд болон УСНББОУС 17-гийн цар хүрээнд хамаарах хөрөнгүүдийн ангид мөрдөнө гэдгийг УСНББОУСЗ нь тодорхой болгохыг зөвшөөрсөн.

Нэмэлт өөрчлөлт: Хэсэг 46

УСНББОУС 26, Мөнгө Бий Болгогч Хөрөнгийн Үнэ Цэнийн Бууралт-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлт

73А ба 108А параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулж, 126Н параграфыг шинээр нэмсэн. Шинэ текстийн доогуур, харин хасагдсан текстийн дундуур зурсан.

...

Үнэ цэнийн бууралтын гарзыг хүлээн зөвшөөрөх ба хэмжих

...

73А. Дахин үнэлээгүй хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын гарзыг ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрнө. Харин дахин үнэлсэн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын гарз нь УСНББОУС 31-д заасанчлан, бие даасан хөрөнгийн эсвэл УСНББОУС 17-д заасанчлан, тухайн хөрөнгийн ангийн дахин үнэлгээний нэмэгдлийн дүнгээс хэтрэхгүй байх тэр хэмжээ хүртэл үнэ цэнийн бууралтын гарзыг дахин үнэлгээний нэмэгдэлд хүлээн зөвшөөрнө. Дахин үнэлсэн хөрөнгийн ийм үнэ цэнийн бууралтын гарз нь УСНББОУС 31-д заасанчлан, уг бие даасан хөрөнгийн эсвэл УСНББОУС 17-д заасанчлан, тухайн хөрөнгийн ангийн дахин үнэлгээний нэмэгдлийг бууруулна.

...

Үнэ цэнийн бууралтын гарзыг буцаах

...

Бие даасан хөрөнгийн эсвэл хөрөнгийн ангийн үнэ цэнийн бууралтын гарзыг буцаах

...

108А. Дахин үнэлсэн хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралтын гарзын буцаалтыг дахин үнэлгээний нэмэгдэлд шууд хүлээн зөвшөөрөх ба УСНББОУС 31-д заасанчлан, уг бие даасан хөрөнгийн эсвэл УСНББОУС 17-д заасанчлан, тухайн хөрөнгийн ангийн хувьд дахин үнэлгээний нэмэгдлийг өсгөнө. Гэвч тухайн дахин үнэлсэн бие даасан хөрөнгийн эсвэл дахин үнэлсэн хөрөнгүүдийн ангийн хувьд үнэ цэнийн бууралтын гарзыг өмнө нь ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрсөн тэр хэмжээгээр уг үнэ цэнийн бууралтын гарзын буцаалтыг УСНББОУС 31 эсвэл УСНББОУС 17-гийн дагуу мөн ашиг, алдагдалд хүлээн зөвшөөрнө.

...

Хүчин төгөлдөр болох хугацаа

...

126Н. 2020 оны 01 дүгээр сард гаргасан, 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-аар 73А ба 108А параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. Байгууллага нь эдгээр нэмэлт өөрчлөлтийг 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-нд буюу түүнээс хойш эхлэх тайлант үеүдийг хамарсан жилийн санхүүгийн тайланд мөрдөнө. Дурдсан хугацаанаас өмнө мөрдөхийг зөвшөөрнө.

...

Дүгнэлтийн Үндэслэл

...

2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-ын үр дүнд УСНББОУС 26-д хийсэн хянан засварлалт

ДҮ21. 73А ба 108А параграф дахь “хөрөнгүүдийн анги” хэллэг нь тухайн заавар удирдамж зөвхөн УСНББОУС 17, Үндсэн Хөрөнгө-ийн цар хүрээнд хамаарах, дахин үнэлсэн хөрөнгүүдэд мөрдөгдөнө гэсэн сэтгэгдэл төрүүлж байсан. Оролцогч талууд нь дахин үнэлсэн биет бус хөрөнгөнд түүнийг мөрдөхгүй хасаж байна гэсэн санааг илэрхийлсэн. Иймээс эдгээр параграфуудыг УСНББОУС 31, Биет Бус Хөрөнгө-ийн цар хүрээнд хамаарах бие даасан хөрөнгүүд болон УСНББОУС 17-гийн цар хүрээнд хамаарах хөрөнгүүдийн ангид мөрдөнө гэдгийг УСНББОУСЗ нь тодорхой болгохыг зөвшөөрсөн.

Нэмэлт өөрчлөлт: Хэсэг 5

УСНББОУС 33, Аккруэл Суурьт Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт (УСНББОУС)-ыг Анх Удаа Мөрдөх-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлт

ХЗУ39-р параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. Шинэ текстийн доогуур, харин хасагдсан текстийн дундуур зурсан.

...

Хэрэгжүүлэх заавар удирдамж

Энэхүү хэрэгжүүлэх заавар удирдамж нь УСНББОУС 33-ыг дагалдах боловч түүний салиггүй бүрэлдэхүүн хэсэг биш юм.

...

Төсөөлөн тооцсон өртөг

ХЗУ39. Анх удаа мөрдөж буй байгууллага нь зарим хөрөнгө, өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрөхгүй ба/буюу хэмжихгүй байх гурван жилийн чөлөөлөлтийн хугацаа олгодог шилжилтийн нөхцлийн давуу талыг ашигладаг тохиолдолд тус байгууллага нь УСНББОУС-ыг мөрдсөн өдрөөрх худалдан авалтын өртөг буюу элэгдэл тооцсон өртгийн орлуулагч байдлаар төсөөлөн тооцсон өртгийг тодорхойлохыг УСНББОУС 33-аар зөвшөөрсөн байдаг. Гэвч тухайн хөрөнгө, өр төлбөрийн түүхэн өртгийн талаархи мэдээлэл бэлэн боломжтой байхгүй зөвхөн тийм үед төсөөлөн тооцсон өртгийг тодорхойлж болох юм. Анх удаа мөрдөж буй байгууллага нь УСНББОУС-ыг мөрдсөн өдөр тэдгээр хөрөнгийг ба/буюу өр төлбөрийг анх хэмжсэн үед, эсвэл зарим хөрөнгийг ба/буюу өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрөхгүй ба/буюу хэмжихгүй байхыг зөвшөөрдөг шилжилтийн үеийн чөлөөлөх нөхцлийн хугацаа дууссан тохиолдолд тус байгууллага нь төсөөлөн тооцсон өртгийг тодорхойлсон тайлант үеийн эхлэлийн санхүүгийн байдлын тайлан дахь хуримтлагдсан ашиг, алдагдалд алдагдлын эхний үлдэгдлийн тохируулга байдлаар түүний үр нөлөөг цууд дараах байдлаар хүлээн зөвшөөрнө:

- (а) ~~Төсөөлөн тооцсон өртгийг тодорхойлсон тайлант үеийн эхлэлийн санхүүгийн байдлын тайлан дахь хуримтлагдсан ашиг, алдагдлын эхний үлдэгдлийн тохируулга байдлаар; эсвэл~~
- (б) ~~Хэрэв анх удаа мөрдөж буй байгууллага нь УСНББОУС 17 эсвэл УСНББОУС 31, Биет Бие Хоронго д заасан, дахин үнэлгээний загварыг ашигладаг бол дахин үнэлгээний нэмэгдэлд~~

...

Нэмэлт өөрчлөлт: Хэсэг 6

УСНББОУС 40, Улсын Секторын Нэгдэл-д оруулсан нэмэлт өөрчлөлт

126В, 126Г параграфыг шинээр нэмсэн. Шинэ текстийн доогуур зурсан.

...

Хүчин төгөлдөр болох хугацаа

...

126В. Байгууллага нь УСНББОУС 33, Аккруэл Суурьт Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт (УСНББОУС)-ыг Анх Удаа Мөрдөх-д тодорхойлсон, аккруэл суурьт УСНББОУС-уудыг энэхүү хүчин төгөлдөр болох хугацаанаас хойш санхүүгийн тайлагналын зорилгоор мөрддөг тохиолдолд уг УСНББОУС-уудыг мөрдсөн өдөр буюу түүнээс хойш эхлэх тайлант үеүдийг хамарсан тухайн байгууллагын жилийн санхүүгийн тайланд энэ Стандартыг мөрдөнө.

126Г. 2020 оны 01 дүгээр сард гаргасан, 2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-аар 126В параграфт нэмэлт өөрчлөлт оруулсан. Байгууллага нь энэхүү нэмэлт өөрчлөлтийг 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-нд буюу түүнээс хойш эхлэх тайлант үеүдийг хамарсан жилийн санхүүгийн тайланд мөрдөнө. Дурдсан хугацаанаас өмнө мөрдөхийг зөвшөөрнө.

...

Дүгнэлтийн Үндэслэл

...

2019 оны УСНББОУС-ын Сайжруулалтууд-ын үр дүнд УСНББОУС 40-д хийсэн хянан засварлалт

ДҮҮ94. УСНББОУС 40-ийг гаргах үед УСНББОУС 33, Аккруэл Суурьт Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт (УСНББОУС)-ыг Анх Удаа Мөрдөх-тэй холбоотой уг параграфыг санамсаргүйгээр орхигдуулсан байсан. УСНББОУСЗ нь УСНББОУС 33-тай нийцүүлэхийн тулд 126В параграфыг шинээр нэмж оруулсан.

ЗОХИОГЧИЙН ЭРХ, ХУДАЛДААНЫ ТЭМДЭГ, ЗӨВШӨӨРЛИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ

Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт, Саналын Төсөл, Зөвлөлдөх Баримт Бичиг, Санал Болгосон Практик Удирдамж болон УСНББОУСЗ-ийн бусад хэвлэлүүдийг ДНБХ-оос хэвлэн гаргасан бөгөөд түүний зохиогчийн эрхэд хамаарна.

Энэхүү хэвлэлд тусгагдсан материалуудад итгэл үзүүлэн үйлдэл хийсэн эсвэл үйлдлээ больсоны улмаас хэн нэгэнд хохирол учирсан тохиолдолд хохирол нь хайнга байдал буюу бусад шалтгаанаар үүссэн эсэхээс үл хамааран УСНББОУСЗ болон ДНБХ нь уг хохирлын хувьд хариуцлага хүлээхгүй болно.

‘International Public Sector Accounting Standards Board’ (Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл), ‘International Public Sector Accounting Standards’ (Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт), ‘Recommended Practice Guidelines’ (Санал Болгосон Практик Удирдамж), ‘International Federation of Accountants’ (Дэлхийн Нягтлан Бодогчдын Холбоо), ‘IPSASB’ (УСНББОУСЗ), ‘IPSAS’ (УСНББОУС), ‘RPG’ (СБПУ), ‘IFAC’ (ДНБХ), ‘IPSASB’ гэсэн лого, ‘IFAC’ гэсэн лого нь АНУ болон бусад улс орнууд дахь ДНБХ-ны худалдааны тэмдэг буюу бүртгэгдсэн худалдааны тэмдэг ба үйлчилгээний тэмдэг юм.

Зохиогчийн эрх © 2020 оны 01 дүгээр сар, Дэлхийн Нягтлан Бодогчдын Холбоо (ДНБХ). Бүх эрх хамгаалагдсан. Энэхүү баримт бичгийг хувиран олшруулах, хадгалах, шилжүүлэх буюу бусад адилтгах байдлаар ашиглахын тулд ДНБХ-ноос бичгэн зөвшөөрөл авах шаардлагатай. permission@ifac.org хаягаар хандана уу.

ДНБХ-ноос хэвлэв

**Улсын Секторын Нягтлан
Бодох Бүртгэлийн Олон
Улсын Стандартын Зөвлөл™**

529 тавдугаар өргөн чөлөө,
Нью Йорк, Нью Йорк 10017
Утас: + 1 (212) 286-9344
Факс: + 1 (212) 286-9570
www.ipsasb.org